

Intellektuell funktionsnedsättning - Basutredning inom primärvård

Basutredning inom primärvård gällande vuxna personer där det finns en frågeställning om intellektuell funktionsnedsättning (IF)

I regel identifieras personer som har en intellektuell funktionsnedsättning under barndomen. Den som har en konstaterad IF erbjuds en möjlighet att gå i särskola, en anpassad skolform. Det är viktigt att utesluta att det inte finns någon tidigare gjord utredning som fastställt diagnosen. Även viktigt att utesluta att personen inte har neuropsykiatriska svårigheter som kan påverka personens kognitiva fungerande. I så fall ska remissen ställa till vuxenpsykiatrin.

Om man i tidigare utredning konstaterat att det finns en fastställd diagnos IF (tidigare benämns som utvecklingsstörning), är det rimligt att i samråd med patienten överväga om det istället finns behov av en remiss till Vuxenhabiliteringen för habiliterande insatser. I dessa fall ska underlagen som styrker diagnosen bifogas.

BASUTREDNINGEN

Har den aktuella personen gått i särskola? JA/NEJ

Om svaret är JA. Vilka efterforskningar har genomförts för att ta fram underlaget för inskrivning i särskola. Exempel på lämpliga myndigheter att kontakta är arkivet för den kommun där personen gick i skolan eller regionens arkiv och den tidigare Sociala förvaltningen inom landstinget.

Anamnestisk information enligt följande:

- Kontaktväg och kontaktorsak.
- Hereditet.
- Utvecklingshistoria och social anamnes.

Risikfaktorer under graviditet och tidig utveckling

- Exempelvis förlossningsskada, skalltrauma, missbruk hos föräldrar.

Information om kognitiv utveckling.

- Språkutvecklingen.
- Tidiga insatser och utredningar inom vården.
- Information om hur skolgången fungerat, vilka svårigheter som funnits under skolgången och vilka anpassningar och särskilda stödresurser som personen haft i skolan. Finns fullständigt betyg i grundskola respektive gymnasium? Hur såg betygen ut?

Social utveckling

- Hur fungerade personen som liten när det gällde kamratkontakter i olika åldrar?
- Hur fungerade samspelet med andra barn och vuxna?

Utveckling av adaptiva förmågor

- Hur fungerar vardagen?
- Hur har personen utvecklats vad gäller självständighet, ta ansvar, göra riskbedömningar och förstå konsekvenser i jämförelse med jämnåriga?
- På vilket sätt kan man förstå att utvecklingen varit försenad?
- Är personen extra blyg och överdrivet försiktig?
- Har personen tidsbegrepp. Kan personen hantera pengar och förstå dess värde?

Övriga bakgrundsfaktorer

- Psykiatrisk status och aktuell psykiatrisk anamnes inkl. ev. missbruk. Screening AUDIT och DUDIT.
- Aktuella funktionsnedsättningar.
- Tidigare och aktuell somatisk anamnes.
- Labprover och somatisk status (blodtryck, hjärtstatus, neurologstatus) vid behov, exempelvis missbruk, sjukdom.
- Aktuell medicinering.

Medicinsk bedömning

En medicinsk bedömning som bekräftar misstanke om IF och utesluter andra frågeställningar.

Sammanfattande bedömning, diagnostiska överväganden och ställningstagande till om det finns rimlig misstanke för att utreda med frågeställning IF.

Det är väsentligt att den som genomfört basutredningen har hanterat samtliga frågeområden, annars kommer remissen att avvisas av habiliteringscentrums remissteam.